

A dark green, textured book cover with a white spine and a white label on the spine. The cover has a fine, woven texture. The spine is white and features a small, rectangular white label near the top. The bottom of the cover is slightly curved.

១. ការស្រាវជ្រាវ

ការស្វែងយល់ ឬស្វែងរកដំណោះស្រាយអ្វីមួយមានលក្ខណៈម៉ត់
មានគោលបំណងច្បាស់លាស់ បកស្រាយទំនាក់ទំនងរវាងបញ្ហា
និងបញ្ហា រៀបចំប្រមូលទិន្នន័យមានលក្ខណៈជាប្រព័ន្ធដោយតារាង
សំណួរ ឬ បញ្ជីសំណួរ ដែលជាឧបករណ៍អង្កេត។

១. អ្វីជាការស្រាវជ្រាវ ?

- ការស្វែងយល់ ឬស្វែងរកដំណោះស្រាយអ្វីមួយមានលក្ខណៈម៉ត់ មានគោលបំណងច្បាស់លាស់ បកស្រាយទំនាក់ទំនងរវាងបញ្ហានិងបញ្ហា រៀបចំប្រមូលទិន្នន័យមានលក្ខណៈជាប្រព័ន្ធដោយតារាងសំណួរ ឬ បញ្ជីសំណួរ ដែលជាឧបករណ៍អង្កេត។
 - ការរៀបចំ: រចនាសម្ព័ន្ធ ឬវិធីសាស្ត្រដែលគ្រោងសិក្សា បែបបទ ផែនការ និងការកំណត់ពីទំហំសិក្សា
 - ប្រព័ន្ធ: កំណត់ជំហានសម្រាប់ដំណើរការដើម្បីទទួលបានព័ត៌មានជាក់លាក់។
 - ស្វែងរកចម្លើយ: នៅចុងបញ្ចប់នៃការស្រាវជ្រាវ បើទោះជាអាច ឬមិនអាចឆ្លើយទៅនឹងសំណួរស្រាវជ្រាវក៏ដោយ វាសុទ្ធតែជាចម្លើយទាំងអស់។
 - ការបង្កើតសំណួរ: វាជាចំណុចគន្លឹះនៃការស្រាវជ្រាវ បើគ្មានសំណួរ វាពិតជាគ្មានចម្លើយទេ។

ហេតុអ្វីបានជាធ្វើការស្រាវជ្រាវ ?

ការស្រាវជ្រាវក្នុងការរស់នៅប្រចាំថ្ងៃ៖ ប្រមូលព័ត៌មានពីបងប្អូន សមាជិកគ្រួសារ មិត្តភក្តិ...ដើម្បីស្វែងរកចម្លើយ ទៅនឹងចម្ងល់ដែលមាន...

ឧទាហរណ៍.

- តើមានសាលាណាមួយល្អដើម្បីទៅរៀនបន្តនៅនៅមហាវិទ្យាល័យ ?
- តើវិនិយោគទុនណាមួយដែលនឹងទទួលបានប្រាក់ចំណេញច្រើនបំផុត ?
- តើភោជនីយដ្ឋានណាដែលមានម្ហូបឆ្ងាញ់ជាងគេនិងមានតំលៃសមរម្យ ?
- តើមន្ទីរពេទ្យណាដែលគ្រួសារអាចទៅរកសេវាព្យាបាលនៅពេលមានជំងឺ ឬត្រូវការសង្គ្រោះបន្ទាន់....។

តើការបង្កើតប្រធានបទស្រាវជ្រាវដើម្បីអ្វី ?

១. ដើម្បីស្វែងយល់ (*For exploration*) ៖ នៅពេលអ្នកស្រាវជ្រាវចាប់អារម្មណ៍ទៅលើប្រធានបទថ្មីជាវិធីសាស្ត្រមួយសាកសមនឹងការសិក្សាស្វែងយល់អំពីបញ្ហាភ្នំវែនៅក្នុងសង្គម...។ ការសិក្សាបែបនេះពិតជាមានប្រសារៈសំខាន់សំរាប់ការសិក្សាស្រាវជ្រាវផ្នែកវិទ្យាសាស្ត្រសង្គម ព្រោះវាផ្តល់ចំណេះដឹងថ្មីៗទៅលើប្រធានបទស្រាវជ្រាវផ្នែកសង្គម។

ដើម្បីស្វែងយល់ (*For exploration*) ធ្វើឡើងមានគោលបំណងបី៖

ក. ដើម្បីបំបាត់ចម្ងល់និងបំពេញការចង់ដឹងរបស់អ្នកស្រាវជ្រាវ ខ. ដើម្បីធ្វើតេស្តមើលទៅលើសទ្ធភាពនៃការសិក្សាស្រាវជ្រាវ ដើម្បីសិក្សាស្តីជម្រៅប្រែប្រួលទៀត និង គ. ដើម្បីរៀបចំវិធីសាស្ត្រសំរាប់ប្រើប្រាស់ក្នុងការសិក្សាលើកក្រោយៗទៀត។

ឧទាហរណ៍៖ នៅឆ្នាំ២០១០ អង្គការ FHI360 សហការណ៍ជាមួយមជ្ឈមណ្ឌលជាតិប្រយុទ្ធជម្ងឺអេដស៍ សើរស្បែក និងកាមរោគ (NCHADS) បានធ្វើអង្កេតមួយដើម្បីស្វែងយល់អំពីការប្រឈមមុខរបស់បុរសនៅតំបន់ប្រជុំជន នៅកម្ពុជា។

២. សំរាប់ពិពណ៌នា (For description)

- រៀបរាប់អំពីស្ថានភាពនិងព្រឹត្តិការណ៍។ ការសិក្សានៅផ្នែកអភិវឌ្ឍន៍សង្គម តែងតែប្រើប្រាស់វិធីសាស្ត្រនេះ។
- អ្នកស្រាវជ្រាវបានរៀបរាប់អំពីអ្វីដែលពួកគេសង្កេតឃើញ។
- ត្រូវប្រកាន់ជំហរដោយប្រយ័ត្នប្រយោជន៍ ព្រោះចាំបាច់ត្រូវមានភាពច្បាស់លាស់។
- ការសិក្សាស្រាវជ្រាវអំពីវប្បធម៌ ប្រពៃណីរបស់ក្រុមប្រជាជនណាមួយ។

ការសិក្សាស្រាវជ្រាវរបស់អង្គការ CCC-ADI ស្តីអំពីការបែងចែកដីក្នុងទ្រង់ទ្រាយតូចនៅកម្ពុជា គឺជាការសិក្សាបែបពិពណ៌នា គោលបំណងអង្កេត៖ ដើម្បីរៀបរាប់អំពីគម្រោងបែងចែកដីក្នុងចំនួនបីប្រភេទខុសគ្នាៗនៅក្នុងចំណោមប្រជាជនក្រីក្រនៅតាមតំបន់នៅក្នុងខេត្តបី និងពិនិត្យមើលលើកត្តាដែលបណ្តាលអោយ ទទួលបានជោគជ័យនិងបរាជ័យរបស់គម្រោងនេះ។

- ការសិក្សានេះ៖ បានរៀបរាប់អំពីការធ្វើអង្កេត ការស្វែងយល់អំពីលក្ខណៈនៃគម្រោងបែងចែកដីធ្លីដោយពិនិត្យមើលអំពីបញ្ហាពាក់ព័ន្ធនឹងមន្ត្រីរដ្ឋបាល ប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយព័ត៌មានស្តីពីការបែងចែកដីធ្លី....តើគេបានអនុវត្តតាមគោលការណ៍ណែនាំដែរឬទេ ? ដោយមើលទៅលើ៖ វិធីសាស្ត្របង្កើនការចូលរួមរបស់ប្រជាជន ទំហំនិងប្រភេទដីដែលបានបែងចែក និង បញ្ហាដែលកើតឡើងនៅក្នុងគម្រោងបែងចែកដីធ្លី។

៣. ការសិក្សារុករកសេចក្តីពន្យល់ (*To find explanation*)៖ ដើម្បីធ្វើជាអនុសាសន៍ ឬ រកដំណោះស្រាយ។

- អ្នកស្រាវជ្រាវពន្យល់អំពីបាតុភូតនិងព្រឹត្តិការណ៍ដែលបានកើតឡើងនៅក្នុងសង្គម ដោយសួរថា៖
 - តើហេតុអ្វីបញ្ហានេះបានកើតឡើងបែបហ្នឹង ?
 - តើមានកត្តាអ្វីខ្លះកំណត់អោយបញ្ហានេះកើតឡើង ?
 - ហេតុអ្វីបានជាអាកប្បកិរិយារបស់ប្រជាជនខុសគ្នាពីក្រុមមួយទៅក្រុមមួយផ្សេងទៀត ?

.....ជាការកំណត់អំពីទំនាក់ទំនងរវាងកត្តានានាដែលបានស្វែងយល់ស៊ីជម្រៅដើម្បីពន្យល់អំពី បញ្ហាសង្គមដែលបានកើតឡើង ឬកំពុងធ្វើការវិភាគ។

២. ប្រភេទនៃការសិក្សាស្រាវជ្រាវ

រហូតមកដល់បច្ចុប្បន្ននេះ មិនទាន់មានការកំណត់ជាក់លាក់ថាតើវិធីសាស្ត្រស្រាវជ្រាវមួយណាដែលអ្នកស្រាវជ្រាវគួរអនុវត្តនោះទេ។ ការអនុវត្តវិធីសាស្ត្រនីមួយៗអាស្រ័យទៅនឹងគោលបំណងស្រាវជ្រាវ ទំហំសំណាកគំរូ បុគ្គលិកប្រមូលទិន្នន័យ ពេលវេលា ក៏ដូចជាទំហំថវិកាដែលមាន។ ការសិក្សាបែបបរិមាណវិស័យមានលក្ខណៈជាក់លាក់និងមានសម្មតិកម្មបែបវិទ្យាសាស្ត្រដែលអាចកំណត់ថាពិតឬមិនពិត ជាពិសេសសំរាប់ធ្វើគោលនយោបាយ។

តើវិធីសាស្ត្រស្រាវជ្រាវបែបណាមួយស្ថាប័នប្រភេទ ?

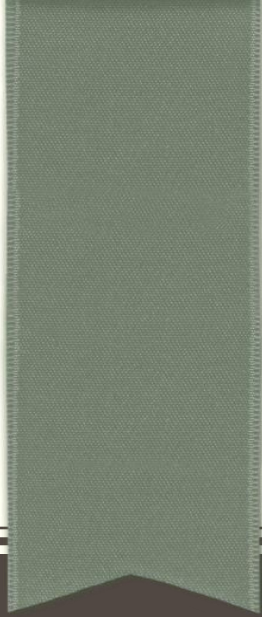
ល.រ	បរិមាណវិស័យ	គុណវិស័យ
១	<ul style="list-style-type: none"> ប្រមើលមើលព្រឹត្តិការណ៍ វាស់វែងពីចំនួន ផ្តល់ជាសំណូមពរសម្រាប់ធ្វើអន្តរាគមន៍ 	<ul style="list-style-type: none"> ពិនិត្យពិច្ច័យរុករកដោយស៊ីជម្រៅ
២	<ul style="list-style-type: none"> ទាមទារពេលវេលាវែង ការរៀបចំហ្មត់ចត់ជាមុន ការចំណាយថវិកាច្រើន 	<ul style="list-style-type: none"> ទាមទារពេលវេលាខ្លីឬវែងអាស្រ័យនឹងប្រធានបទ មិនតម្រូវអោយមានការរៀបចំទុកមុន ការចំណាយថវិកាតិច
៣	មានលក្ខណៈលំបាកជាងក្នុងការរៀបចំធ្វើតាមបែបគុណវិស័យ ប៉ុន្តែងាយស្រួលធ្វើឲ្យស្នាដៃស្រាវជ្រាវមានលក្ខណៈស្តង់ដា។	ងាយស្រួលជាងក្នុងការរៀបចំធ្វើតាមបែបបរិមាណវិស័យ ប៉ុន្តែមានការលំបាកក្នុងការធ្វើឲ្យស្នាដៃស្រាវជ្រាវមានលក្ខណៈស្តង់ដា។

តារាងខុសគ្នានៃការសិក្សាស្រាវជ្រាវបែបគុណវិស័យនិងបរិមាណវិស័យ

ល.រ	ផ្នែកសំខាន់ៗ	បរិមាណវិស័យ	គុណវិស័យ
១	លក្ខណៈនៃការស្រាវជ្រាវ	វិទ្យាសាស្ត្រ	មិនមានលក្ខណៈវិទ្យាសាស្ត្រ
២	ទំហំសំណាកគំរូ	ធំ (អ្នកចូលរួមមានចំនួនច្រើន)	តូច (អ្នកចូលរួមមានចំនួនតិច)
៣	ជ្រើសសំណាក	ដោយចៃដន្យ	តាមបំណង ឬការចង់បាន
៤	វិធីសាស្ត្រប្រមូលប្រមូលទិន្នន័យ	សម្ភាសម្នាក់ៗទល់ម្នាក់	ពិភាក្សាជាក្រុម សម្ភាសម្នាក់ៗទល់ម្នាក់ និងសង្កេត
៥	ឧបការណ៍ប្រមូលទិន្នន័យ	តារាងសំណួរ (សំណួរបិទ)	បញ្ជីសំណួរ (សំណួរបើក)
៦	ទិន្នន័យ	លេខ ឬលេខកូដ	ពាក្យសំដី ឬជាអត្ថបទ
៧	វិធីសាស្ត្រវិភាគទិន្នន័យ	ពិពណ៌នានិងធ្វើតេស្តសម្មតិកម្មតាមបែបស្ថិតិ(ទំនាក់ទំនងរវាងអថេរអាស្រ័យមួយនិងអថេរឯករាជ្យមួយឬច្រើន) ។	ពិពណ៌នានិងវិភាគតាមមាតិកាផ្នែកលើពាក្យសំដីគំនិត យោបល់របស់អ្នកចូលរួម។

តារាងតម្លាភាពវិធីសាស្ត្រស្រាវជ្រាវបែបបរិមាណនិងគុណវិស័យ

ល.រ	ផ្នែកសំខាន់ៗ	បរិមាណវិស័យ	គុណវិស័យ
១	កំណត់ប្រធានបទ	✓	✓
២	កំណត់គោលបំណង	✓	✓
៣	ជ្រើសរើសវិធីសាស្ត្រស្រាវជ្រាវ	✓	✓
៤	ប្រមូលទិន្នន័យ	✓	✓
៥	រៀបចំទិន្នន័យ និងវិភាគ	✓	✓
៦	ជឿជាក់ និងយកជាការបាន	✓	✓

៣. ដំណើរការសិក្សាស្រាវជ្រាវ

ការស្វែងយល់ ឬស្វែងរកដំណោះស្រាយអ្វីមួយមានលក្ខណៈម៉ត់
មានគោលបំណងច្បាស់លាស់ បកស្រាយទំនាក់ទំនងរវាងបញ្ហា
និងបញ្ហា រៀបចំប្រមូលទិន្នន័យមានលក្ខណៈជាប្រព័ន្ធដោយតាមដាន
សំណួរ ឬ បញ្ជីសំណួរ ដែលជាឧបករណ៍អង្កេត។

ដំណើរនៃការស្រាវជ្រាវ

សរសេរសំណើស្រាវជ្រាវ

ការប្រមូលទិន្នន័យ

ការរៀបចំនិងបញ្ចូលទិន្នន័យ

ការគ្រប់គ្រងនិងវិភាគទិន្នន័យ

ការសរសេរបាយការណ៍ស្រាវជ្រាវ

ការបង្ហាញលទ្ធផលស្រាវជ្រាវ

- ការចាប់អារម្មណ៍ គំនិត ទ្រឹស្តី បង្កើតទស្សនៈ ក៏ដូចវិធីសាស្ត្រស្រាវជ្រាវនានាដែលនឹងប្រើប្រាស់សំរាប់ប្រមូល គ្រប់គ្រង និងវិភាគទិន្នន័យ។
- របៀបធ្វើសម្ភាស ដឹកនាំក្រុម និងសម្របសម្រួល
- របៀបបង្កើតទំរង់បញ្ចូលទិន្នន័យ របៀបបញ្ចូលព័ត៌មានដែលកំពុងប្រមូល ឬបានប្រមូលរួចដោយប្រើកម្មវិធីកំពូលទំរង់ណាមួយ។
- ការដាក់ផ្លាកអោយកូដនៃអថេរ ការបង្កើតកូដថ្មី ការបង្កើតអថេរថ្មី ការគណនា ការសំអាតទិន្នន័យ ការវិភាគនិងការបង្ហាញទិន្នន័យដោយប្រាស់កម្មវិធីកំពូលទំរង់ណាមួយ ឧ. STATA ។
- ការរបាយណ៍មានលក្ខណៈជាស្តង់ដារអន្តរជាតិ។
- ការបង្ហាញលទ្ធផលស្រាវជ្រាវអោយមានប្រសិទ្ធភាពនិងគួរអោយចាប់អារម្មណ៍។

ដំណើរការស្រាវជ្រាវ (Research Process)

- ជ្រើសរើសបញ្ហា (Selecting topic/problem)
- បង្កើតសមតិកម្ម/សំណួរស្រាវជ្រាវ (Hypotheses/research question)
- ជ្រើសរើសប្រភេទស្រាវជ្រាវ (Selecting research approach)
- ជ្រើសរើសគំរូតាង (Sampling selection)
- ប្រមូលទិន្នន័យ (Data collection)
- ដំណើរការទិន្នន័យ (Data processing/management)
- វិភាគ និងបកស្រាយទិន្នន័យ (Data analysis/interpretation)
- សរសេររបាយការណ៍ (Writing report)
- ផ្សព្វផ្សាយ (Dissemination)

៤. សារសំខាន់នៃការសិក្សាស្រាវជ្រាវ

សារៈប្រយោជន៍នៃលទ្ធផលស្រាវជ្រាវ

- ប្រើប្រាស់វាជាមូលដ្ឋានសម្រាប់យុទ្ធនាការនាំឲ្យមានការផ្លាស់ប្តូរគោលនយោបាយទាំងនៅថ្នាក់ជាតិ និងអន្តរជាតិ។
- ប្រើប្រាស់វាជាមូលដ្ឋានព័ត៌មានសម្រាប់រៀបចំផែនការយុទ្ធសាស្ត្រ កម្មវិធី និងការអភិវឌ្ឍគោលនយោបាយ។
- បើទោះយើងសន្មត់ថាការស្រាវជ្រាវបង្កើតឲ្យមាននូវចំណេះដឹងដែលមានទាក់ទងទៅនឹងគោលនយោបាយ។ តែមិនប្រាកដថាអ្នកធ្វើគោលនយោបាយទាំងនោះនឹងប្រើប្រាស់វាទេ ហើយវានៅមានកម្រិតដែលថាពួកគេនឹងប្រើប្រាស់វាប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព ។
- ការរៀបចំគោលនយោបាយត្រូវពឹងផ្អែកលើភស្តុតាងជាមូលដ្ឋាន។